

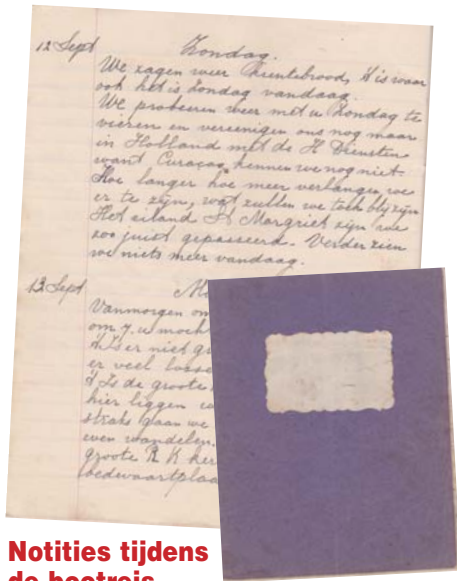
UIT HEUSDENHOOTS HISTORIE 21b

In samenwerking met Heemkundekring Paulus van Daesdonck

Vooraf: Vervolg van het verhaal uit de vorige aflevering van Heusdenhouts Nieuws over Zuster Constance uit Heusdenhout. Ze is ingetreden bij de congregatie Alles voor Allen.

Ze wordt uitgezonden naar het Elisabeth Ziekenhuis in Curaçao. Dag voor dag kunt u lezen hoe een dergelijke reis verliep.

Notities tijdens de bootreis

Eind augustus 1926 vertrok Zuster Constance vanuit Nederland met het stoomschip Oranje Nassau –zie foto- naar Curaçao. Een reis van nagenoeg drie weken. Haar dagelijkse aantekeningen in het schoolschriftje geven een leuk beeld van zo'n zeereis in die periode, zo'n negentig jaar geleden. Het schoolschrift was net toereikend om haar reiservaringen te vermelden. Ze vulde het schriftje tot en met de laatste bladzijde met haar karakteristieke handschrift. Alles in inkt en waarschijnlijk geschreven met een kroontjespen.

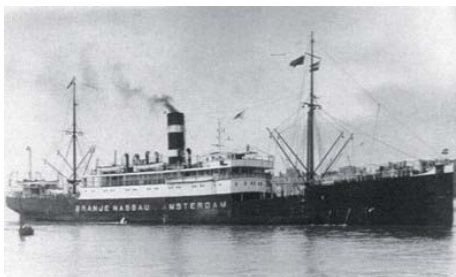
Eind augustus 1926 wordt bij het vertrek naar Curaçao van Zuster Constance afscheid genomen door haar vier broers met van links naar rechts Jan, Toon (nog vóór zijn intrede bij de Witte Paters), Pieter en Bertus.

Het reisverhaal van Zr. Constance naar haar missiebestemming omvat een periode van 21 dagen over zee. Symbolisch gezien kan die reis ook staan voor haar reis door haar gehele leven tot haar eindbestemming. Vandaar dat in het verslag foto's zijn opgenomen van -de ouder wordende- Zuster Constance.

Om een zo realistisch mogelijk (tijds)beeld op te roepen is het authentieke schrift in de toen geldende spelling zonder aanpassing overgenomen. Daarnaast zijn verschrijvingen, spelfouten of niet juiste interpunctie in de tekst overgenomen zoals ze in het schriftje zijn opgetekend. Begint Zuster Constance op een nieuwe regel, dan is dat ook navolgend gedaan. Haar tekst is als volgt:

Reisbeschrijving 27.8.26.

per S.S. Oranje Nassau
via Amsterdam - IJmuiden -
Noordzee - Engeland - Dover -
Fransche kust - Atlantischen Oceaan -
Azoreneilanden -
Barbados - Trinidad - La Guaira -
Pouirte Cabello - Curaçao - 16.9.26

Koninklijke Maatschappij De Schelde leverde het Stoomschip Oranje Nassau in 1911 aan de Koninklijke West-Indische Maildienst. In 1926 ging Zr. Constance met dit schip naar Curaçao.

27. Aug.

IJmuiden

Na afscheid van allen in Holland te hebben genomen, het laatste te IJmuiden zijn we met grooten moed de reis begonnen. Eerst en vooral zijn we in de Hut het Avé-Maris, stella gaan bidden. Onder de bescherming van Maria de Sterre der Zee. zijn we vast veilig. Zoo gauw we in de Noordzee kwamen begon den boot in volle vaart. We zwierde rechts en links en zijn al dadelijk onze ligstoelen gaan gebruiken, we konden niet meer loopen. De linnenjuffr was reeds in de weer, in geval van zeeziekte wat gelukkig nog tevergeefs was. Om 7. u dinér, we hadden weinig zin, als dat nu maar gaat?

't Viel gelukkig mee, van alles maar een beetje, 't was allemaal zoo fijn. Omstreeks 8 u zijn we naar bed gegaan ik ben met mijn laddertje naar het kippenroestje geklommen., Een kruisje met gewijdwater, dat we mee gekregen

hebben, en we slapen immers of we thuis zijn.

28 Aug.

Zaterdag.

Allen nogal rustig geslapen, we zijn veel beter, als gisteren avond. We naderen de kust van Engeland reeds, groote bergen, steden, havens er is veel te zien. Bij het ontbijt hebben we flink gegeten versch brood, ham, jam, koek ect.. 10 u we liggen te Dover in de haven er komen veel passagiers aan boord Ook hebben we hier reeds brieven en kaarten gepost, heb u ze ontvangen? Als de boot stil ligt is het erg rustig dan is ieder goed op zijn gemak. Er zijn 30. Iste klas passagier +-20' 2e kl. bijgekomen vanaf een ander schip. Om 1 u Lunch. Alles Engelsche kost alleen meloenen anders kende we er niets van, We hebben van den Hof. meester een aparte tafel gekregen met ons 3. gelukkig maar hé. Met snelle vaart stoomen we de oceaan weer op 't is reeds 2 uur. Hier en daar zien we nog een andere groote boot varen maar anders niets als lucht en water. Nu gaan we wat bidden en lezen we hebben goeden moed, de zee is zoo kalm en denken niet meer aan zeeziekte, wat zouden we er dan toch goed afkomen hé, maar geen angst voor den tijd. Om 4 u thee met koekjes. 7. u Diner weer op z'n Engelsch we leeren al goed bij en vinden het niet meer zoo vreemd, 't is fijn Om 8 ½ u naar bed. In de salon is het groot concert, wij vieren hier op bed het feest van Rector de Bie maar mee. die in 't Gasthuis z'n patroonfeest viert. We zijn gezellig ingeslapen.

St. Elisabeth Gasthuis te Curaçao 1928 met Zuster Constance (l), Zuster Kosteres (r), Ignovia en Paulintje.

29. Aug

Zondag.

Om 6 uur waren we al wakker en hebben goed geslapen. De tijd was verzet, wij dachten, dat het reeds 7.u was. Bij het ontbijt weer van alles goed gebruikt. Op het dek, in een stil hoekje hebben we ons zoo goed mogelijk, met den Zondag vereenigt. Er is wel niets te merken of het Zondag of Zaterdag is maar enfin, we hebben den tijd. Om 10.u was het oefening met den zwemgordel of reddingsboei. Onze plaats in de reddingsloep werd aangewezen, zoo dit noodig zou zijn. We hopen er niets mee te maken te hebben onder de reis. Er zijn maar 8. Hollandsche 1e klas passagiers verder Engelschen. We zien niets op zee vandaag.

Onze kist appels en peren is naar boven gekomen, we krijgen er nu al eens zin in, ze zijn goed voor den dorst Maar wie heeft. er voor zulke fijne cigarettens gezorgd? en zonder lucifers? O. wacht. Om 5 uur zagen we nog een Engelsch zeilschip, het was mooi om te zien, het groeten met de vlag. 3 maal omhoog en omlaag. Tegen den avond nogal een grooten boot met licht op, hij groette met licht en wij ook Bij het Diner alles extra fijn Om 9 u zijn we gaan slapen, dat gaat van zelf, den boot wiegt ons in slaap.

30 Aug

Maandag.

Om 7 ½ u zoowat opgestaan, we waren toch zoo frisch of het ons gewoon leven is, en hebben goed geslapen, wel waar willen we bang voor zijn, er gebeurt immers niets zonder Gods toelating. Onze gebeden hebben we allemaal goed kunnen verrichten. 't Is 12 u de zee word een beetje onstuimig, en golfde soms hoog. We moesten weer gaan liggen want volgens Jos Theeuwes.: " was alles van, Jub-Jub. net zoo slap. Een onzer Zusters en nog veel andere passagiers moesten niest dan de vischjes gaan voeren, dan was het

even beter.

Bij de Lunch was haast niemand présent, ik voelde nog niets en zou toch eens gaan probeeren de wil was goed maar Zoo gauw ik het één en ander op had, mocht ik er gauw mee naar boven en bracht het ook naar de vischjes het was de eerste maar ook de laatste keer, dat ze wat van me kregen. De appels smaken toch niet van. daag. Bij de thee hebben we maar goed droge koekjes genomen, die zijn dan het beste. Om 7.u zijn we in plaats van naar tafel, naar ons bed gegaan. Van de linnenjuf. kregen we ieder een portie druiven, die waren lekker. We zijn weer gauw gaan slapen.

31 Aug

Dinsdag.

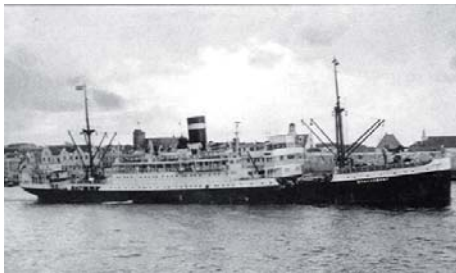
Om 7 ½ u allen weer wakker en nogal goed geslapen, allen weer beter. Op het dek was het lekker frisch bij het ontbijt smaakt alles goed. Na onze gebeden verricht te hebben zijn we een beetje gaan haken en naaien, dat verzet een beetje. Bij de Lunch waren we allen weer present, vele Engelsche nog niet. Daarna op het dek was het goed uit de wind en in de zon., hebben we een fijn middagdutje gedaan De zee is weer zoo kalm, of het een andere is, we voelen niet dat we varen. Bij het Diner hebben we weer van alles meegedaan, al weten we soms niet wat er ons wordt voorgezet Zoo nu en dan een appeltje voor den dorst, en om 9 u weer te bed.

verder niets als lucht en water Bij het ontbijt smaakt het altijd het beste, we hebben een goede bakker 'S voormiddags. chocolade met zeebiscuits maar die Lunch, allerlei pastei, sausen ext. je weet soms niet wat je inslikt. Dezen middag konden we capucijners met spek krijgen, nu dat was tenminste Hollandsch eten ze smaakte wat goed! Morgen zullen we waarschijnlijk den Stuivezand tegenkomen. Den Hofmeester kwam ons vragen of we niet een radio brief naar Holland moesten schrijven 30woorden voor f 3. We hebben zoo 'n kostelijke gelegenheid maar laten passeeren en zeide hem: "In Holland denken allen, geen nieuws is goed nieuws." Iederen dag kunnen we de radio berichten nog lezen van Holland en Engeland Dezen morgen o.a. dat er op de Azoren eilanden gisteren een aardbeving geweest is, met 50 dooden, hebt u het ook gelezen? Het weer is schitterend, 't is fijn op zee, maar we hopen over 14 dagen op onze bestemming te zijn, wat zullen we toch blij zijn!

2 Sept.

Donderdag.

Alweer hetzelfde begin: goed ge,, slapen, wezenlijk waar hoor! U zult wel denken wat zijt ge toch geruste menschen, wel wat zouden we vreezen? O.L. Heer heeft ons uit,, gekozen, en met Zijne hulp zullen we er ook wel komen, zoo goed als Hij het wil, we vertrouwen ook op aller gebeden in Holland gedurende de reis en alles komt wel terecht. 't Is weer heel mooi weer, gladder zee het wordt al een beetje warmer. 't Is 10 u, en we zijn reeds dicht bij de Azoreneilanden 't is Portugeesch gebied. We kregen een verkijker van den Hofmeester en kunnen de huizen en kerkjes goed zien staan op St Flôres Ook grote bergen met mooie palmen begroeid, een waterval en groote rot,, sen langs de kust zien we erg duide lijk., 't is er heel mooi en ook vrucht,, baar, vooral druiven en fijne vruchten is er het bestaan van die lui daar. De groote bruinvisschen kwamen ons met groote scholen na gezwommen 't was mooi om te zien, juist een stoet honden in het water. Bij het middag maal: zalm met may onaisesaus 't is wel eens lekker een keer maar we geven er niets om. We krijgen reeds teveel van al dat goede, dat kan ook hé. Omstreeks 6. u hebben we den Stui venzand dichtbij gezien op 200KM afstand We hebben hem de groeten naar Holland mee gegeven, heb u ze ontvangen? Hij is zoowat 10 Sept aangekomen. Zoo juist hebben we weer eens goed

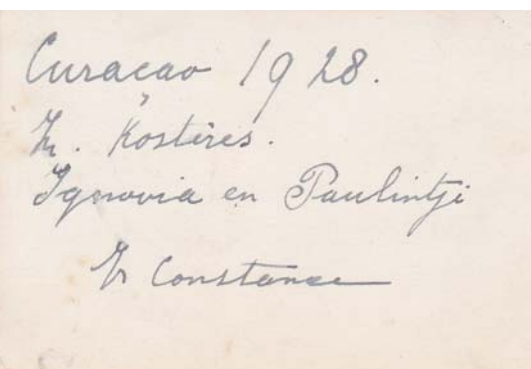

Het stoomschip Stuyvesant sinds 1918 in dienst bij de Koninklijke West-Indische Maildienst, die opging in de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij. Zuster Constance schrijft als afstand tot het passerende schip 200 K.M., 200 meter ligt meer voor de hand.

1 Sept.

Woensdag.

Bij ons om 7 ½ u zijn we opgestaan bij u was het reeds 9 u. 't is toch schande hé zoo lang te slapen maar om 7. ½ u tot 9 u is het ontbijt waarvoor zouden we ons zo haasten De zee is weer zoo glad als een spiegel Op het dek zagen we in de verte een grooten stoomboot, na een uur was hij reeds verdwenen, en

aan onze appels gezeten, in den namiddag zijn ze ons welkom, 't is lang van 12 ½. Lunch, tot 7. u pas Dinèr daar smaakt een appel goed tusschen We zijn weer met groot concert naar bed gegaan, alle avonden dansparty we zijn blij als we in ons hutje zijn.

3 Sept. *Vrijdag.*

Op gewone tijd weer wakker, 't is mooi weer, de zon staat reeds in de lucht: maar op het water is het toch frisch. Bij het ontbijt hebben we eens Vrijdag gehouden, dat gaat wel eens, met jam, kaas, koek of eieren wat wil je nog meer Van middag is het vleesch en visch, dus geen Vrijdag meer We zijn al een week hier. 't Telt al af. De Kapitein komt wel eens rondgewan, deld en houdt wel eens een praatje Hij vindt het fijn op zee, we wenschte hem nog maar vele jaren als Kapitein de zee over te mogen, hij liever als wij. het stond hem aan. Alle passagiers Heeren zoowel als dames

Aan het werk in Curaçao met Zuster Constance links, samen met een medezuster en enkele patiëntjes.

komen reeds in het wit tevoorschijn De radio seint ons vandaag, dat Prins Hendrik gisteren met het S.S. Sumatra naar het Nieuwediep is gevaren, de eerste tocht met dat schip, mooi nieuws hé!!! Verder alles gewoon vandaag.

De reis van Zuster Constance wordt even onderbroken. In het volgende nummer van Heusdenhouts Nieuws kunt u het vervolg lezen. Na vele jaren werken in Curaçao komt Zuster Constance nog even terug bij haar familie in Heusdenhout.

Voor reacties op dit artikel en voor overige verhalen en foto's uit het oude Heusdenhout houden we ons zeer aanbevolen.

Reageer via: wijkraad@heusdenhout.nl

Eerdere artikelen in de reeks Uit Heusdenhouts Historie zijn te lezen op www.heusdenhout.nl Werkgroep Heusdenhouts Historie.

